

Tremtinys

LIETUVOS POLITINIU KALINIU IR TREMTINIU SAJUNGOS SAVAITRAŠTIS

2008 m. rugsėjo 12 d.

Eina nuo 1988 m.
spalio 28 d.

Nr. 34 (816)

Pirmadienį minėjome Vytauto Didžiojo karūnavimo bei padėkos už Lietuvos neprisklausomybės ir laisvės apgynimą dieną. Kaunui šventė itin svarbi, nes šais metais miestas mini 600 metų savivaldos jubilieju, o Magdeburgo teises miestui suteikė Vytautas Didysis.

Šia proga Kaune vyko iškilmingi minėjimai Laisvės alėjoje prie Vytauto Didžiojo paminklo, Istorinėje Lietuvos prezidentūroje bei Kauno miesto muziejuje.

Prie Vytauto Didžiojo paminklo kauniečius ir miesto svečius sveikinės Kauno miesto meras Andrius Kupčinskas sakė: „Vytautas buvo paskutinis Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kungiagaikštis, kurio vardą žinojo visa Europa. Noriu visus pasveikinti Vytauto Didžiojo karūnavimo dienos proga, nors Vytautas ir nebuvu karūnuotas. Po karaliaus Mindaugo jis buvo vienintelis kungiagaikštis, nusipelnęs tokio titulo, nes mūsų šaliai davė labai daug. Jovaldymo periodu Lietuva buvo pripažinta daugelio

Kaune minėta Vytauto Didžiojo karūnavimo bei padėkos už Lietuvos neprisklausomybės ir laisvės apgynimą dieną
Zenono Šiaučiulio nuotraukos

Vakarų Europos valstybių.“
Istorinėje Lietuvos prezidentūroje buvo minima ir Vytauto Didžiojo karūnavimo diena, ir Lietuvos Sajūdžio 20-metis. Renginyje buvo parodytas dokumentinis filmas apie Vytautą Didijį bei įteikiti padėkos raštai asmenims, prisidėjusiems prie Lietuvos atgimimo, pasirašyti Lietuvos Sajūdžio garbės pirmininko Vytauto Landsbergio, Lietuvos Sajūdžio tarybos pirmi-

ninko Ryto Kupčinsko ir Lietuvos Sajūdžio garbės nario mons. A. Svarinsko. Džiaugiamės, kad toks raštas įteiktas ir „Tremtinio“ redakcijai.

Rugsėjo 8-ąją Kauno miesto muziejui buvo iškilmingai padovanota skulptoriaus Roberto Antinio sukurtą Vytauto Didžiojo skulptūrą. Ji pastatyta šalia priešmetus nulietos karaliaus Mindaugo skulptūros.

„Tremtinio“ inf.

Prof. Arimantas DUMČIUS

Pradėkime sisteminę politikos ir valdžios pertvarką

Pertvarką daryti verčia valstybės politinės ir ekonominių galios silpnėjimas, arčėjančios visuotinės krizės ženklai. Akivaizdus dabartinių Vyriausybės nepilnaverstiškumas – infliacijos didėjimas ir kainų kilimas. Negerėja švietimo, kultūros, sveikatos ir socialinės apsaugos sferas. Vyriausybė nepasiūlo efektyvių sprendimų ir konkrečių kryptių valstybės gerovės siekiui, iki šiol mažai apie tai diskutavo su žymiausiais šalies ekonomikos ir kitais ekspertais, todėl visuomenėje iki kraštutinumo išaugė nepasitikėjimas valdžia. Kai stinga tikėjimo savo ir vaikų ateitim, Lietuva sparčiai „išsivaikšto“. Didžiausia atsakomybė už tai tenka dvi kandidijos valdžioje esančiai „karijai“ Vyriausybei ir Seimui. Svarbi priežastis dar yra ta, kad labai sumenk politika, skaidrumas joje tapo tamsia dėme. Dabar politikos galių

imta naudoti net ne tiesos atskleidimui, bet jos nuslepimui. Vis dažniau Seimo nario mandatas ciniškai panaudojamas ne tautos ir jos piliečių gerovei, o savo asmeninei naudai didinti. Seime įsigalėjo menkaverčių laikinų komisijų bumas. Jas pamilo norintieji įsireikšminti žiniasklaidoje. Valdžioje įsigalėjus vadinamajai valdomai demokratijai, valstybėje klesti korupcija ir nebaudžiamumas. Politikos silpnumas rodo supanašėjusios tradicinių partijų programos, rinkėjai jas skiria tik pagal lyderių vardus. Valdančiosios koalicijos atsinaujinimo partijose nėra. Siekiant asmeninės naujos, ten net skatinamas dažnas perbėgimėjimas („politinis turizmas“) iš vienos partijos į kitą. Visiems žinomi apie 40 „migrujančių“ politikų, keitusių partijas ir frakcijas 2–6 kartus.

(keliamas į 2 psl.)

Pirmieji žingsniai

Kovo 11-osios Akto signataro Povilo VARANAUSKO pranešimas, skaitytas LPKTS įkūrimo 20-mečio konferencijoje

1988-ųjų vasara. Beveik po 50 metų despoto speigo, kiek atšilus politiniams klimatui, pradėjo kaltis kiekvieno doro lietuvių mintyse puoseleti Lietuvos Atgimimo ir Laisvės daigeliai. Daugiamžė despoto ir blogio imperija – Rusija, tada pasivadinusi Sovietų sąjunga, pasiekė ekonomikos krachą, kuris nulėmė ir politinių žlugimą. Besikartojojantis įvykiai, Lietuvą atvedė į 1918 metų vasario 16-ąją, kai buvo deklaruota Lietuvos Nepriklausomybė. Blogio imperijos nupirkti laikraščiai užsienyje skelbė, kad Baltijos valstybės susitaikė su likimu ir joms kito kelio nėra – tik būti Sovietų sąjungos sudėtyje. TSKP XIX konferencijoje Baltijos, vadinančiomis Tarybų socialistinių respublikų, delegacijų nariams Sovietų sąjungos Ministras pirmininkas N. Ryžkovas pareiškė: „Vam ničcevo nepolučitsia“ („Jums nieko neišeis“). Blogio imperijos ir į savo besalyginius taranus, vadinančios komunistus, žiūrėjo įtariai. Užbėgant įvykiams pastebiu, kad per-

tvarkos ideologas A. Jakovlevas, kai 1988–aisiais, prieš Juodojo kaspino dieną – rugpjūčio 23-ąją – lankydamas imperijos komunistų viršūnėje Lietuvoje, buvo paklaustas, ar galima leisti paminėti šią dieną, atsakė: „Nado nyrnut v chlodnuju vodu, vyprygnti i otyretsia“ („Reikia nerti į šaltą vandenį, iššokti ir išsitrinti“). Jis tada taip pat nematė Lietuvos ateities be Rusijos.

(keliamas į 4 psl.)

Žinios iš Seimo

Raginama susirūpinti krašto saugumo politika

Rugsėjo 8 d. TS-LKD pirmininko pavaduotoja, Seimo narė Rasa Juknevičienė raštu kreipėsi į Valstybės gynybos tarybą, primindama TS-LKD tarybos raginimą neatidėliojant surengti Valstybės gynybos tarybos posėdį, kuriame būtų peržiūrėta krašto saugumo politika.

Savo kreipimesi ji pateikė dienraštyje "The Wall Street Journal" išspausdinto JAV tyrimų centro Užsienio reikalų tarybos eksperto Makso Boto straipsnio išstraukas.

"Pasienyje su Rusija esančios šalys gali remtis tik savo pačių ryžtu kovoti už neprisklausomybę. Tačiau vien ryžto nepakanka. Reikia ir kovos priemonių, o šiuo metu Rytų Europoje jų nėra (...) Šiandien Rytų europiečiams reikia padaryti kur kas daugiau kuriant stiprią gynybos sistemą. Jiems reikia padvigubinti išlaidas gynybos reikmėms, kad taptų patikimai apsaugotomis valstybėmis... Šioms valstybėms reikia sukurti ne tik NATO ekspedicinių misijų vykdymo potencialą, joms būtina turėti teritorinės gynybos galimybes. Tai reiškia, kad reikia disponuoti dideliais mobilizacijai parengtais rezervais, taip pat pakankamai dideliu įvairių gynybos sistemų kiekiu, tarp jų – mobiliaisiais raketiniaisiais kompleksais „Stinger“ ir „Javelin“, galinčiais padaryti didelės žalos gremždiškiems Rusijos tankams ir šarvuociams bei karinėms oro pajėgoms. Tai svarbiau, nei aprūpinimas tankais ir naikintuvais. Mums reikėtų pasiūlyti parduoti jiems šias palyginti nebrangias gynybos sistemas, taip pat apmokyti jomis naudotis. Tačiau iš pradžią Rytų Europos šalys turėtų žengti pirmą žingsnį ir prisiumti kur kas rimtesnius įsipareigojimus stiprinti savo pačių gynybą".

R.Juknevičienė šia išstrauka nori pabrėžti būtinybę iš esmės išnagrinėti dabartinę mūsų krašto apsaugos sistemos būklę, kariuomenės kovinę parengtį, susipažinti su kariuomenės padalinii komplekta-

vimo ir kitomis problemomis.

"Dar kartą atkreipių dėmesį, kad Lietuva kiekvienais metais vis tolsta nuo savo įsipareigojimų skirti krašto apsaugai bent du nuošimčius nuo bendro vidaus produkto. Šiais metais tebuvo skirta vos 1,16 proc. Mūsų krašto apsauga yra atsidūrusi tarp mažiausiai finansuojamų iš visų NATO valstybių. Turėdamos labai panašias ekonomines sąlygas, Lenkija, Estija ir Latvija pagal savo krašto apsaugos finansavimą yra mūs toli pralenkusios. Toks neatsakingas dabartinės Vyriausybės požiūris gali sudaryti nepatikimos partnerės įspūdį ir, svarbiausia, tikrai nestiprina Lietuvos kariuomenės kovinės parengties, neleidžia rengti pakankamų rezervo pajėgų, sukelia abejonių dėl pasirengimo ginti savo teritoriją", – tvirtino Seimo narė savo kreipimesi.

Ji priminė, kad TS-LKD parengė nuodugniai apmāstytus siūlymus, kaip, atsisakius šauktinių, Lietuvos piliečių turėtų būti rengiami ginti Tėvynę. Siūlymu esmė sudaro tai, kad visi jaunuoliai nuo 18 iki 24 metų jiems patogiu laiku būtų apmokyti 7 savaičių mokymuose. Taip būtų dedami pamatai rimtam kariuomenės rezervui, atsirastų gilesnis profesinės kariuomenės ryšys su visuomenė, su aukštėsnio intelekto jaunimu. Ji mano, kad Valstybės gynybos taryba, nelaukdama rinkimų rezultatų ir naujos Vyriausybės suformavimo, galėtų apsvarstyti šiuos pasiūlymus.

Ji taip pat atkreipė dėmesį į TS-LKD siūlymą iniciuoti bendrų Baltijos arealo gynybos priemonių plano svarstytmą kartu su Latvija, Estija ir NATO, konsultuojantis su JAV pagal keturšalę Baltijos valstybių ir JAV chartią. Ne mažiau svarbi yra tikra strateginė koalicija ir gynybinė integracija su Lenkijos Respublika. Svarstytinės Lenkijos prezidento pasiūlymas koordinuoti penkių šalių – Estijos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos – gynybą.

"Tremlinio" inf.

Turime peržiūrėti Lietuvos požiūri į Rusiją

Rugsėjo 8 d. Seime spaudos konferencijos metu Tėvynės sajungos Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) partijos pirmininkas Andrius Kubilius apžvelgė Rusijos, Europos ir Lietuvos santykius. Jis tvirtino esą Vakarai rinkimus Lietuvoje stebės keliami klausimą: ar Kremliai, užėmusiam Gruziją karine jėga, pavyks užimti Lietuvą politinės galios pagalba?

A.Kubiliaus nuomone, Tėvynės sajunga buvo teisi nuo pat savo veiklos pradžios ir ypač po V.Putino atėjimo į valdžią sakiusi, kad Kremliai buvo, yra ir bus grėsmė Lietuvos saugumui. Šios partijos nesustabdė nei arši kritika, nei kaltinimai rusofobija. Tačiau dabartiniam partijos pirmininkui nesinori džiūgauti dėl savo teisumo, mat Lietuva nei kariniu, nei politiniu požiūriu nėra tinkamai pasirengusi naujiems-seniems iššūkiams. A. Kubilius priminė šeštadienį išsakyta A.Brazausko nuomonę apie tai, kad Lietuva turėtų keisti savo laikyseną, nekritikuoti Rusijos, ne remti Gruzijos, kad Lietuva turėtų eiti Suomijos keliu, nes antraip gali pakankinti savo ekonomikai.

A.Kubilius pastebėjo, kad šie A.Brazausko žodžiai sutapo su praėjusios savaitės pabaigoje pasirodžiusia vieno iš autoritetingiausių pasaulioje "Economist" žurnalo publikacija, kurioje teigama esą Lietuvoje nėra tiek daug rusakalbių Rusijos mažumų, kaip Latvijoje ar Estijoje, bet yra transito keliai Rusijos kariams į Kaliningradą, atveriantis galimybę įvairiomis provokacijomis. Rusija nukirto naftos tiekimą Lietuvai, aiškindama, kad vamzdžis paseno, tačiau atsisakė siūlomos Lietuvos paramos vamzdžio remontui. Lietuva turi populistines partijas, kurioms vadovauja politikai, glaudžiai susiję su Kremliumi. Beje, šios partijos artėjančių spalio rinkimų fone atrodė gana nebrogai.

A.Kubilius susirūpinės teigė, kad Lietuvos politinis gebėjimas gintis nuo Kremliaus įtakos augimo, kai daroma įtaka ir Lietuvos politinėms partijoms, ir politiniam lyderiams, Vakarose kelia vis daugiau abejonių.

"Dar pernai tokius pat perspėj-

mus dėstėme mūsų paskelbtoje "Rusijos sulaikymo strategijoje". Dabar tai jau dėsto žymiausi Vakarų politikos apžvalgininkai", – sakė A.Kubilius.

A.Kubilius rezumavo, kad toks yra aštuonis metus užsitęsusio neveiksmingo ir neskaidraus socialdemokratų valdymo rezultatas: Lietuvos ne tik karinis, bet ir politinis gebėjimas gintis yra susilpnėjęs iki labai pavojingo lygmens. Ir tai konstatuoja ne tik TS-LKD, bet ir Vakarai.

TS-LKD pirmininkas spaudos konferencijoje citavo savo mėgstamą "The Economist" apžvalgininką Edward Lucas, nesenai išleistos knygos „Naujas šaltasis karas“ autorių E.Lucas savo knygoje rašo, kad V.Uspaskichas ir R.Paksas yra grubūs Kremliaus projektais. Tačiau, apžvalgininko nuomone, Lietuvai dar pavojingesni yra "švelnieji" Kremliaus įtakos instrumentai.

"Perskaitės apie A.Brazausko sava Jones dėl Lietuvos finliandizacijos, matau, kad ir ši E.Lucas prognozė pilodosi", – teigė A.Kubilius.

Jis ragino atskiratytį iliuziją apie Rusijos švelnumo mūsų atžvilgiu naują. Jų atskiratytį geriausiai padeda dabartinės Kremliaus valdžios veiksmų ir pareiškimai. A.Kubilius priminė, kad nesenai paskelbtą D.Medvedevą užsienio politikos doktrina, kurios 4 punktas tvirtina, kad Rusija pasilieka vienašališką teisę ginti (taip kaip Gružijoje?!) savo piliečius ir verslo interesus bet kurioje pasaulio valstybėje.

„Taigi dabar ir Rusijos kapitalo investicijas Lietuvoje turime laikyti tiesioginė grėsme mūsų nacionaliniam saugumui. Nes Rusijos karinės pajėgos gali būti panaudotos šio verslo interesų gynybai. Gyvendami tokioje naujų įvykių šviesoje, neturime puoseleti jokių iliuzijų. Iki šiol galvojome, kad Rusijos karinė agresija prieš mus yra mažai tikėtina. Remdamiesi tokia bazine nuostata kūrėme savo užsienio politiką ir krašto apsaugą. Dabar būtina nedelsiant peržiūrėti ne tik šias sritis, bet ir visą politinę sistemą, nes politinė sistema, partijų veikla, yra ne mažiau pavojinga,“ – pažymėjo A. Kubilius.

Parengė Ingrida VĖGELEYTĖ

Pradėkime sisteminę politikos ir valdžios pertvarką

(atkelta iš 1 psl.)

Sąžiningumo ir padorumo stoka politikoje sunaikino visuomenės pasitikėjimą, todėl randasi vis naujų, atakliai į valdžią besiveržiančių ir neaiškiai finansais aprūpintų bei populistiniai lozungais apskaičiusių radikalų partijų ir „gelbėtojų“, kviečiančių į revoliuciją, autoritarinių prezidentinių valdymą, susidorojimą su „chebrokratija“ ir kitaip mąstančiaisiais. Kaš gali paneigt, kad siekiant radikalumu suvilioti nesusigaudančius rinkėjus, šis veikimo būdas nėra perkeltas iš rytinėi kaimyninių šalių?

Mes sakome: pradékime ir veikime kartu vadovaudamiesi vakarų demok-

ratijos patyrimu ir Europos krikščioniškojo gyvenimo taisyklemis. I Seimą rinkime tik sąžiningus politikus, nesišvaistantčius tuščiais pažadais, nemeluojančius, o atliekančius gerus darbus ir visa da esančius žmonių ramsčiu. Taip sako išaugusi Tėvynės sajunga-Lietuvos krikščionys demokratai (TS-LKD), turintys aiškų ir konkretų ekonomikos gaminimo planą, žinantys išeitį iš sudėtingos politinės situacijos.

TS-LKD dabar yra didžiausia ir stabiliai vertybinių Lietuvos politinė partija (18 300 narių), sujungusi patriotines, konservatyvišias (krikščioniškaišias) ir tautines jėgas. Dvi kadencijas dirbusi opozicijoje šiandien ji pasiruošusi pri-

siimti atsakomybę už Lietuvos ateities vystymą ir progresą vadovaujančios Europos liaudies partijos (people party) pavyzdžiu. Partijos pagrindas yra Lietuvos Sąjūdis, jo istorinė tėseja – Tėvynės sajunga, nuo Atgimimo pradžios išlaidanti politinio flagmano vaidmenį. Pasiektais aukščiausias laimėjimas – narytė NATO ir ES. Čia mūsų laisvės skydas, šalies ateities ir gerovės garantas. Tai irodė pastarieji įvykiai Gruzijoje.

Siūlome visų politinių jėgų, dalyvaujant ir visuomenės atstovams, nacionalinės susitarimą ir diskusiją dėl trijų dalykų: ilgalaikei Lietuvos ateities projektavimo, antikrizinio komiteto ir strategijos kūrimo, nacionalinės s-

žinings politikos pakto priėmimo. Tai leistų pradeti sisteminę politikos ir valdžios pertvarką europietiškos demokratijos pagrindais. Naujai Vyriausybei pirmieji ir svarbiausiai darbai – stabdyti korupciją ir infliaciją. TS-LKD, gavusi rinkėjų pasitikėjimą, tai galėtų padaryti.

Taip pat – Europos pavyzdžiu kurti konkurencingą ūkį ir socialiai apsaugotą, pasituriščią visuomenę. Siekti, kad Lietuva sparčiausiai artėtų prie senbuvij Europos šalių lygio.

Turime remtis konservatyviosios (krikščioniškosiomis) šeimos, bendruomeniškumo, nuosavybės, laisvės ir teisingumo vertybėmis.

Šnipų užuovėja

Šis rašinys parengtas pagal JAV spaudos pranešimus ir turėtų sudominti „Tremtinio“ skaitytojus. Tai dar vienas įrodymas, kaip plačiai buvo išsikerojusi sovietinė ideologija, kurios nagus ant savęs pajuto ne vienas politinis kalinys ir tremtinys.

Jungtinių Tautų Organizacija (JTO) buvo įkurta 1945 m. San Franciske palai-kyti taiką pasaulyje, plėtoti bendradarbiavimą tarp valstybių. Šios organizacijos įsta-tuose skelbiamas suvereni na-rių lygibė, sažiningas įsparei-gojimų vykdymas, taikus gink-čų sprendimas, atsisakymas tarptautiniuose santykiuose naudoti jėgą arba ja grasinti, nesikišimas į kitų valstybių reikalus.

Šiuo atveju norime pa-brėžti pastarąjį įspareigoji-mą: nesikišimą į kitų valstybių vidaus reikalus. Ar buvo jo paisoma?

Niujorke, kur prie Ist-River upės stovi JTO pastatai, įkurtas valstybė valstybėje, kuri-oje be JTO generalinio sek-retoriaus sutikimo Niujorko jurisdikcija negalioja. Šis gar-dus Manheteno kāsnelis ne-priklauseo nei Niujorko merui, nei miesto tarybai, nei gubernatoriui, nei valstijos įstatymų leidžiamajam susirinkimui, nei JAV prezidentui ir kongresui. Kiekvienas įėjęs pro JTO vartus tampa neliečia-mas. Čia pasislėpusi nusikal-tėli JAV FTB arba miesto po-licia galia pasiekti tik su JTO leidimu.

Jeigu kuri nors valstybė į šią organizaciją pasiuncią šni-pą, suteikusi jam diplomato igaliojimą, čia jis jaučiasi sau-giai, net jeigu yra demaskuo-tas. JAV valstybės saugumo depar-tamentui nėra lengva tokį agentą išsiusti iš šalies.

Imuniteto privilegija, remiantis tradiciniais susitarimais ir sutartimis, konsulatų darbuotojams ir diplomatams suteikia *kurt blanš* (neribotus igaliojimus): jų negalima suimi-ti, negalima teisti, pagal tos ar kitos šalies, į kurias jie koman-diuoti, įstatymus. Juos galima paskelbtis tik *persona non grata* ir išsiusti iš šalies.

Tokios žaidimo taisyklės dėl suprantamų priežasčių vis labiau nepatinka JAV ir Niujorkui, kur įsikūrusi JTO. Nu-o 1948 metų daug diplomatų piktnaudžiavo jiems suteikto-mis privilegijomis. Pažeidi-mai būdavo labai įvairūs: nuo greičio viršijimo gatvėse ir ke-liuose, abejotino elgesio vie-bučiuose ir viešose vietose iki žmogžudysti. Tačiau dau-giausia rūpesčių Amerikai

kėlė iš JTO būstinių vyko-damas šnipinėjimas, nors labai nedaug šalių JTO teikiamas privilegijas panaudodavo ar-domajai veiklai vykdyti. Vie-na iš tokų šalių buvo Sovietų sajunga, nors, kaip rašoma oficialiuose dokumentuose, „SSRS ir kitų socialistinių šalių iniciatyva JTO priėmė [...] uždraudimo kištis į valstybių nepriklausomybės ir suvere-numo (1965) deklaraciją“. Sovietų sajunga savo „tele-skopą“ buvo nukreipusi į visą Vakarų pusrutulį, o JAV teritoriijoje nuolat rengė ardoma-sias akcijas.

Sovietų atstovybės prie JTO administraciniame pas-tate veikė įvyriausiasis vadovavimo postas, su kuriuo bu-vo susiję daug Sovietų sajungos ir viso „socialistinio lage-rio“ piliečių, dirbusių JTO. To „posto“ adresas: 67-oji Rytų gatvė 136, šalia Parko pro-spektos. Čia veikė Kremliaus ardomasis centras.

Sovietų misijos JTO siūlai-driekėsi į Vašingtoną – Sovie-tų sajungos pasiuntinybę, į Maskvai tarnavusių sateliti-nių šalių pasiuntinybes, į Meksiką, Panamą, Kubą, Braziliją ir Kanadą, Činomą, SSRS neprisipažino šnipiné-janti net suciupta „už ran-kos“. Ji laikėsi agresyvios puolimo taktikos. „Po kie-kienu krūmu jūs matote komunistų šnipus“, –atsikirsda-vo jie amerikiečiams. Pati Maskva garsiai visam pasau-liui šaukdavo: imperialistų pinklės.

Kiekvienas bet kurios šalies pilietis, atvykės dirbtį į JTO, nepriklausomai nuo už-imamų pareigų, tampa „tar-pautiniu valstybės tarnauto-ju“. Pirmiausia jis prisiekia dirbtį sažiningai, nesavanau-diškai savo šalies ir savo vy-riauybės atžvilgiu. Nors Soviетų sajunga ir kitos komu-nistinės šalys pasirašydavo priesaką, tačiau né neketin-davo jos paisyti – JTO prie-i-goje jos vykdydavo slaptas Maskvos užduotis. Šnipai profesionalai neretai būdavo atsiunčiami dirbtį sekre-toariais arba net aukštostas katego-rijos valdininkais, vadovavu-siais JTO departamentams.

„Šie žmonės – Jungtinių Valstijų svečiai ir turi tarnau-ti taikos visame pasaulyje įtvirtinimo reikalui, tačiau faktiškai – tai kruopščiai pa-rinkti gedrūs ir klasingi tar-pautinio komunistinio pogrin-džio pasiuntiniai“, –teigama JAV FTB pranešime genera-lijam prokurorui...

Parengė Midas
URBONAVIČIUS

Įvykiai, komentarai

Padlaižių uolumui nėra ribų

Po Europos Sąjungos valstybių viršunių susitikimo Briuselyje ir neformalaus ES užsienio reikalų ministrų pasitarimo Prancūzijos Avinjono pilyje aiškėja vis labiau gilėjantys nesutari-mai bendrijos viduje. Ir ne tik dėl Rusijos agresijos prieš Gruziją, o apskritai dėl ES partnerystės su Maskva. Nors ES lyg ir pa-smerekė Rusijos agresiją, tačiau jokių sankcijų prieš agresorių neįvesta. Pakankamai akivaizdu, kad vadina-moji senoji Europa – Prancūzija, Vokietija, Italija, Ispanija ir vos ne geriau-siomis Rusijos draugėmis paskelbtos Graikija ir Kipras, susidūrė su naujokėmis. Pirmiausia – su Baltijos valstybėmis ir Lenkija, kurias palaiko ir Švedija. Gana keistą poziciją užima dvi bu-vusios sovietų okupuotos Varšuvos pakto šalys – Vengrija ir Čekija, taip pat linkusios vilkis Paryžiaus, Berlyno ir Romos uodegoje, tai yra, „neskriausti“ vis labiau ižūlejančios Rusijos.

Maskvai pripažinus Pietų Osetijos ir Abchazijos „ne-priklausomybę“ akivaizdu, jog Rusija jau pradėjo nau-jon, ne tik Europos, bet ir pa-saulio žemėlapio braižymą. Tai tikriausiai suvokia ir

Afganistano fronte nieko nauja

daugiausia irgi puštūnai.

Per praėjusius septynerius metus Afganistane iš tiesų pa-vyko kai ką pakeisti. Mokinų skaičius pasiekė 6 milijonus, gerokai sumažėjo vaikų mirtingumas, pagerėjo sveikatos apsauga. Bėda ta, kad vietinis Kabulo valdžios elites nuo so-vietinės invazijos laikų liko tvirtai perėmės daugelio so-vietų valdininkų tradicijas: kalbėti vieną, daryti kitą, o galvoti – trečią. Tas pats ir su teisėtvarka. Vien Italija šiai sistemai pertvarkyti skyré 170 mln. eurų. Dar 70 mln. eurų skyré ES teisinės bazės Afganistane sukūrimui. Tačiau Afganistano teisingumo ministras pripažista, kad Afganistano kišlakuose (kaimuose ir kalnu gyven-vietėse) daugiausiai teisin-gumų vykdo ir bausmes skiria vietiniai dvasininkai, vieninteliai turintys auto-ritetą.

Dabar Europos Sąjunga ir jos policijos misija Afganiste-ne (EUPOL) apmoko afganų

Pietų Osetiją ir Abchaziją, dar nesibaigė. Pagal KGB įpėdinių FSB planą, Gruzi-ją rengiamasi suskaldyti į smulkias „kunigaikštystes“, tuo pačiu sunaikinant Gruziją, kaip valstybę. Nese-niai Maskvos laikraštis „Zavtra“ rašė, kad vienas di-džiausiu imperininku, SSRS atkūrimo šauklys Maskvos meras Jurijus Lužkovas kartu su Adžarijos regiono vei-kėju Aslanu Abašidze, tū-nančiu Maskvoje, atvyko į Adžariją ir derino pozicijas. Kitaip tariant, užsimota at-plėsti į Adžariją. Negana to, kitame Gruzijos regione – Džavechetijoje gyvenantys arménai kurstomi skelbtis sa-vo „nepriklausomybę“ arba prisijungti prie pagrindinės Rusijos sajungininkės Kau-kaze – Arménijos.

Esant tokiai situacijai ir Kremliai regint Europos pa-simetimą bei tūpčiojimą, pastebimai atkuto ir įvairaus plauko Lietuvos politiniai avantiūristai – Maskvos už-duotis vykdantys „darbie-čiai“, paksininkai ir „valtie-čiai“. Netruksta jų ir prem-jero G. Kirkilo partijoje, ku-ri po spalio 12 d. rinkimų pa-sirengusi sudaryti koaliciją su V. Uspaskichu, paksininkais ar su kuo nors, kad tik išsaugotų valdžią.

policiją vykdyti policijos funk-cijas. Amerikiečiai investuo-ja dešimtis milijonų dolerių į vadinosios kariaujančios policijos formavimą. Todėl amerikiečiai dosniai tiekia naujus ginklus, naujutėlaičius visureigius apmokomiems policijos daliniams. Jie teisini-gai suvokia, kad dabartinėje Afganistano situacijoje skai-tyti neraštiniems afganų poli-cininkams paskaitas apie europietišką demokratiją, jo-kios prievertos nenaudojimą ir t.t. yra tuščias užsiemimas. Apie tokius dalykus bus ga-lima kalbėti tik tada, jeigu pavyktų bent kiek pažaboti atskirų klanų kovą, teroris-tų ir kitų radikalų grupuo-čių siautėjimą.

Nežiūrint į tarptautinių misijų vykdomus šalies at-statomo sius darbus, chao-sui ir terorizmui galo nematyti. O ką jau kalbėti apie narkotikų gamybą ir eksportą, pralenkusį visus pasaule rekorde.

Jonas BALNIKAS

Pirmieji žingsniai

(atkelta iš 1 psl.)

Šis atvejis įstrigo į atmintį, nes mums, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Kauno iniciatyvinei grupei, buvo leista paminėti Judojo kaspino dieną, kaip ir Vilniuje. Aš, vienas iš trijų jos narių, buvau pasirašę tuometinei okupacinei valdžiai, jog atsakysiu už galimas pasekmes.

Tokiomis aplinkybėmis Lietuvos šviesuomenės būrys, kurio atskirų narių tolimesnė veikla vertintina kontraversiškai, įkūrė Persitvarkymo Sąjūdžių naujai politikai remti. Tarp 10 jo skelbiamų šukų buvo ir istorinė tiesa. Atsirado aktyvioji terpė, kurioje galėjome pažvelgti į savolikimo, nuo represijų nukentėjusius brolius iš arti: nuovienų nušluostytį okupantų uždrėbtą purvą, kitiems padėti arba pažadinti naujam atgimimui bei kovai.

Kai kurie iš mūsų likimo brolių pasinaudojo Blegio imperijos vidaus prieštaravimais ir sugebėjo pasiekti tam tikrų laimėjimų, ypač mokslo srityje. Susidarius palankioms aplinkybėms, galėjo pagalvoti apie kitus. Man tai – pagrindinis gyvenimo tikslas, nes vaikystėje Lietuvoje, vėliau Sibire, – buvau auklėjamas šių tiesų dvasia, jas tvirtai išsavinau. Mintinis buvau artimas "Tremtinio" klubo įkūrimo idėjai. Apie tai prabilo ir Sąjūdžio Kauno iniciatyvinės grupės jaunieji aktyvistai. Aš taip pat buvau su jais. Iškabinti plakatai skelbė: 1989 m. liepos 29 d. mums susirinkus oficialiai, pagal tų metų galimybes, paskelbtį iniciatyvinį organizacijos susirinkimą prie Architektų namų (Kaune, Vilniaus g.), vėliau prie Kauno pilies, šmėžavo KGB vorų veidai. Pasijutome esą "ypatingai globojami": aplink sukiojosi KGB Kauno skyriaus vadovas pulkininkas ir kiti aukštūi okupanto tarnai. Susirinkimą uždraudė mano pasiskymo, kai ištaraiu šiuos žodžius: "Nereikia visus šunis karti ant Stalino, nes A.Sniečkus buvo ne mažesnis niekšas, o pagal niekybių atlikimo galimybes – net didesnis". Mes galėjome paklusti reikalavimui išskirstyti, nes iniciatyvinę grupę jau buvo sudaryta. Nutarėme, kad pirmas – steigiamasis suvažiavimas įvyks po keturių savaičių. Jis įvyko 1988 metų rugpjūčio 26 dieną, Architektų namuose, Vilniaus g. 33, Kaune.

Iniciatyvinė grupė tinklemai pasirengė suvažiavimui – aptarė įstatus ir būsimą organizacijos sudėtį. Tačiau nežinojome, kiek laiko leis mums egzistuoti, todėl buvo nutarta valdybą sudaryti iš 12 narių, iš kurių 8 turėtų būti Kaune, kad mūsų sprendimai taptų legaliai net okupacijos sąlygomis sudarant kvorumą galimo persekiojimo atveju. Pagal to meto įstatus, mes galėjome vadintis tik klubu prie

gražių darbų esu regėjęs. Vi-sus narius, patekusius į mūsų organizaciją, bei vadus vertinu teigiamai, to laikotarpio galimybų atžvilgiu. Tada šviesios atminties narys Juozas Enčeris juokavo, kad neprisiimčiau organizacijos veiklos kaltės, bet, manau, istorijos faktai negali būti iškreipti.

Tais metais Vilniuje Sąjūdži kūrė intelektualai, profesoriai. Kaune jo nariais tapo profesoriai, docentai. Kiek vėliau išsiitraukė šviesios atminties profesorius Alfredas Smailys, profesorius Vaidotas Antanaitis ir kiti. Sąjūdžio grupių egzistavimas tai nė trūkdavo, tai pakildavo. Į mūsų organizaciją žmonės būrėsi atsargiai. Buvo net tokį pasakymą: mano vyras nukenėjo vaikystėje, dabar už Lietuvą tegu kenčia kiti. Tačiau mus vienijo ne likimo padovanatos skriaudos, o pasaulyje užmirštas žodis – Lietuva, kurį kartais išgirdavome po Kauno "Žalgirio" krepšininkų laimėjimų tarptautinėse varžybose. Tomis minutėmis mums iš akių trykšdavo ašaros. Nenoriu nieko graudinti, noriu, kad mintimis grįžtume į bundančio laiko atkarpa, švytėjusių išsivadavimui.

1988 m. liepos 29 d. mums susirinkus oficialiai, pagal tų metų galimybes, paskelbtį iniciatyvinį organizacijos susirinkimą prie Architektų namų (Kaune, Vilniaus g.), vėliau prie Kauno pilies, šmėžavo KGB vorų veidai. Pasijutome esą "ypatingai globojami": aplink sukiojosi KGB Kauno skyriaus vadovas pulkininkas ir kiti aukštūi okupanto tarnai. Susirinkimą uždraudė mano pasiskymo, kai ištaraiu šiuos žodžius: "Nereikia visus šunis karti ant Stalino, nes A.Sniečkus buvo ne mažesnis niekšas, o pagal niekybių atlikimo galimybes – net didesnis". Mes galėjome paklusti reikalavimui išskirstyti, nes iniciatyvinę grupę jau buvo sudaryta. Nutarėme, kad pirmas – steigiamasis suvažiavimas įvyks po keturių savaičių. Jis įvyko 1988 metų rugpjūčio 26 dieną, Architektų namuose, Vilniaus g. 33, Kaune.

Iniciatyvinė grupė tinklemai pasirengė suvažiavimui – aptarė įstatus ir būsimą organizacijos sudėtį. Tačiau nežinojome, kiek laiko leis mums egzistuoti, todėl buvo nutarta valdybą sudaryti iš 12 narių, iš kurių 8 turėtų būti Kaune, kad mūsų sprendimai taptų legaliai net okupacijos sąlygomis sudarant kvorumą galimo persekiojimo atveju. Pagal to meto įstatus, mes galėjome vadintis tik klubu prie

kurios nors organizacijos. Pasirinkome dvi: Kultūros fondą ir Sąjūdži, nors pastarasis dar nebuv'o iregistruotas. Mes puikiai pasinaudojome okupantu vietininkų sumaištini.

Atnaujinau vaikystės pažintį su žinomu Lietuvos partizanu, sovietų spaudoje apjuodintu, Povilu Pečiulaičiu-Lakštingala. Mane atpažinojo sesuo Elyté. Vėliau prie jo namų Lampėdžių gatvėje Kaune, susipažinau su Antanu Lukša. Jau tada, išsiskirdami taréme: "Laikym frontą!". Tuo metu A.Lukša buvo mūsų organizacijos maestro Antano Paulavičiaus vadovaujamo "Tremtinio" choro solistas. Mūsų organizacijos gimimo dieną turėjome problemą dėl šv. Mišių. Norėjome, kad jos būtų aukojamos tremtinii, politinių kalinii ir visų žuvusių už Tėvynės laisvę atminimui. Šalia vykstančio renginio patalpų esančią bažnyčią – Šv. Apaštalų Petro ir Povilo arkikatedros bazilikos ir Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų (Vytauto Didžiojo) – hierarchai atsisakė aukoti šv. Mišias už nukentėjusius gulaguose ir nejisileido mūsų į bažnyčią.

Išaušo mūsų organizacijos gimimo diena – 1988 m. rugpjūčio 26-oji. Prisimenu, buvo šeštadienis. Kauno Senamiestyje, Vilniaus g. 33, Architektų namuose (dabar namų numeracija pakeista), steigiamojo, tuo pačiu ir pirmojo, suvažiavimo dalyvius pasitiko plakatas: "Ir šviesa, ir tiesa! Mūs žingsnius telydi." Suvažiavimą pradėjo šviesi asmenybė – vyriausias iš mūsų amžiumi, buvęs politinis kalinas, paskutinis neolituanų pirmininkas Juozas Enčeris. Lyg pralaužusi užtvanką, nunešdama okupanto užtvaras galingais balsais prasiveržė "Tautiška giesmė". Renginys praėjo pakiliai ir tvarkingai.

Messurenginio organizatoriumi, vėliau, man pasiūlius, tapusiu pirmininku, buvome pasiraše, kad nebus jokių demonstracijų ir kad už viską atsakome. Tik tuomet buvo leista surengti steigiamajį susirinkimą, tuo pačiu – ir pirmajį suvažiavimą. Įtartini asmenys, netgi norėjė patekti į mūsų organizacijos vadovybę, pleveno Tautinėmis vėliavomis. Vėliau paaškėjė, kad vienas iš jų jau buvo teistas, vėliau – darne kartą – užmažamečių seksualinių išnaudojimą. Jis buvo pasirašęs po vadinanuoju Helsinkio Žmogaus teisių aktu ir surinkęs keletą parašų asmenų, neprisipažinus iš mačiusių ši aktą, nors jam pritarančių. Man buvo pranešta, kad A.Terleckas ši asmenį rekomendavo į mūsų organizacijos vadovybę, bet jam buvo atsakyta: tegu jis priima į Lietuvos laisvęs lygą.

(Bus daugiau)

Sveikiname

Yra gyvenime ir praeitis, ir ateitis,
Ir dideli darbai, ir didelės svajonės.
Laimingas, kuris moka atvira širdim
Gyvenimą praeiti ir mylėti žmones...

65-ojo gimtadienio proga nuoširdžiai sveikiname buvusių tremtinę, aktyvią LPKTS Tauragės filialo tarybos narę Onutę TRIJONYTĘ. Linkime geros sveikatos, Dievo palaimos, ilgiausią metų. Tegul nepavargsta darbščios rankos ir jautri širdis.

LPKTS Tauragės filialo taryba

LPKTS Tauragės filialo tarybos narę, buvusię politinę kalinę Onutę VAIKUTĘ-MAČIULIENĘ sveikiname garbingo 75-ojo gimtadienio proga. Linkime stiprios sveikatos, Dievo palaimos, gražių prasmingų gyvenimo metų.

LPKTS Tauragės filialo taryba

Garbingo 80 metų jubiliejaus proga sveikiname Broniu ZABULĮ – atkurtos Vytauto apygardos vadą, karj savanori, praėjusį sovietų lagerių golgotas. Linkime sveikatos, ilgų kūrybingų gyvenimo metų ir kilnių darbų, puošiančių Tėvynę Lietuvą.

Bendražygiai

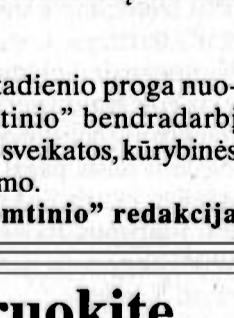
Garbingo 80-ojo jubiliejaus proga sveikiname Broniu ZABULĮ – atkurtos Vytauto apygardos vadą, karj savanori, praėjusį sovietų lagerių golgotas. Linkime sveikatos, ilgų kūrybingų gyvenimo metų ir kilnių darbų, puošiančių Tėvynę Lietuvą.

LPKTS Tauragės filialo taryba

Te vėjuos negesta energija, ryžtas,
Te lydi laimė metais, kurie eis.
Jei laikas prabėgęs atgal nebegrižta,
Tegul jis nužydi gražiausiais žiedais.
Nuoširdžiai sveikiname žurnalo „Varpas“ redaktorių Algimantą ZOLUBĄ garbingo 75 metų gimtadienio proga. Linkime stiprios sveikatos, neblėstančios kūrybinės energijos. Lai „Varpo“ skambesys žadina Lietuvos visuomenę, kelia jos patriotinę dvasią.

LPKTS Šiaulių filialas

Garbingo jubiliejaus – 75-ojo gimtadienio proga nuoširdžiai sveikiname ilgametį "Tremtinio" bendradarbijantį Algimantą ZOLUBĄ. Linkime stiprios sveikatos, kūrybinės ugnėlės ir tolimesnio bendradarbiavimo.

"Tremtinio" redakcija

Užsiprenumeruokite „Tremtinį“

Prenumeratos indeksas – 0117. Prenumerata kainuoja: 1 mėn. – 5,60 Lt, 3 mėn. – 16,80 Lt.

Vienas savaitraščio numeris kainuoja 1,40 Lt.

„Tremtinys“ išeina keturis kartus per mėnesį. Prenumerata priimama iki kiekvieno mėnesio 22 dienos.

Rec... 7

Naujos knygos

Tikro kelio ieškantiesiems

Rugpjūčio 22 d. Lietuvos nacionalinio muziejaus bendruomenė pristatė ilgametės kolegės, politinės kalinės sesers Jonė Sofijos Budrytės LSSC prisiminimą knygą „Mano kryžiaus kelio atkarpa“.

Autorė prisipažino niekada neketinusi rašyti atsiminimą apie sovietmečiu patirtas kančias, tačiau paklususi generalinės Šv. Kazimiero kongregacijos vyresniosios sesers paliepimui. Nesiruošusi išleisti į viešumą parašytu prisiminimą, tačiau iškilių dvasininkų ir Lietuvos nacionalinio muziejaus ilgamečių bendradarbių dėka knygai buvo lemta pasiodyti.

Sesuo Jonė Vilniaus universiteto Istorijos-filologijos fakulteto Istorijos skyriuje yra įgijusi archeologijos specialybę. Dirbo Vilniaus kraštotyros muziejuje, Kraštotyros draugijoje, Istorijos ir etnografijos bei Lietuvos nacionaliniame muziejuose, kaupė ir sistemiškai didelės apimties ikonografinį fondą, parengė vertingus katalogus. Kaip Generalinė vyresnioji, sesuo Jonė rūpinosi seržantų kazimieriečių buveine – Pažaislio ansambliu, jo restauravimui.

Knygos pratarmėje Nacionalinio muziejaus direktorė Birutė Kulnytė rašo: „1947 m. gegužės 25 d. pasirašiusi Lietuviai tautos pasiaukojimo Nekalčiausiajai Šv. Panelės Marijos Širdžiai ir jaunimo priesaikos aktą, Sofija, galvodama apie tikėjimo laisvę ir Lietuvos nepriklausomybę, pasiraše sau nuosprendži.“

1950 m. balandžio 27 d. kratos metu Šv. Onos bažnyčioje KGB rado „Aušros Vartų Marijos kolegijos“ dokumentus. 1950 m. birželio 15 d. sesuo buvo arestuota. Vilniuje teismo nebuvo, bylą svarstė Maskvos ypatingasis teismas pagal straipsnius 58.10-1 ir 58-11 nuteisė aštuonieriems metams griežtojo režimo lagerio. Po alinamų tardymų, spendžiamų KGB pinklių, praėjus daugiau nei metams nuo aresto, sesuo iš Lukiškių kalėjimo užkaltu vagonu keiliavo naujoms kančioms į alinančių žmonių darbą, nemigą, alkį ir šaltį – Intos, Lemju, Abezės, Karagandos lagerius.

Daug prisiminimų parašyta iš GULAGO. Iš pirmo žvilgsnio jie tarsi panašūs, tačiau, giliau pažvelgus, jie savaičiai skirtinės. Sesers Jonės prisiminimose žvilgsnis nukreiptas ne į nužmogintą aplinką, o į žmogaus vardo vertą elgesį nužmogintoje aplinkoje. Svarbiausia – į tai, kas gali padėti iššliaukti ir nepa-

lūžti. Tai – visiškas atsidavimas Dievo Valiai ir Marijos Globai, malda, pasitikėjimas globa. Apie tai daugiausiai ir rašo sesuo. Taigi šiuo atžvilgiu prisiminimai yra skirtinės, nesypatingi tuo, kad turi išleiskamą ugdomą vertę. Savo prisiminimą autorė neketino rašyti ir nenorėjo viešinti, tačiau gerai, kad parašė, gerai,

suvokia arba vertina labai paviršutiniškai. Ji atskleidžia kovos ne vien už geresnę kalinių būtį ar tariamą asmeninę laisvę prasmę, bet parodo ypatingą kovą – kovą nelaisvėje už pavergtą tautų laisvę, siekį žlugdyti blogio imperiją iš vidaus.

Jei genocidas apibūdinas kaip ištisų gyventojų grupių naikinimas rasiniuose, nacionaliniai arba religiniai motyvais, sovietinis genocidas, jungiantis minimus motyvus, buvo papildytas pseudoideologiniu, apėmusiu višas pavergtas tautas, visus gyventojų sluoksnius. To genocido formulė paprasta: „Kas ne su mumis, kas nepripažista ir neišpažista bolševikinės pseudoideologijos – tas priešas. O prieš reikia sunaikinti“. Ir naikino dešimtimis milijonų. Tačiau šūviai į pakauši neapsiribota – prieš mirtį pasmerktieji turėjo atiduoti savo fizines galias blogio imperijos statybai. Taigi „didžiasias komunizmo statybas“ vykdė vergais paversti politiniai kaliniai. Ne tik okupuotų šalių žmonės, gyvenantys tariamoje laisvėje, bet ir daugybė kalinių nesuvokė, kad neadekvacių žiaurią bausmę jie atlieka ne už tariamus nusikaltimus, o yra naujodami kaip nemokama darbo jėga. Buvo ir tokiai, kurie nuoširdžiai atgailavo, stengési

kad nesipriešino jų paviešinimui, nes jie itin reikalingi tiems, kurie veda ir eina į tikrąjį Lietuvos Atgimimą. Savo kryžiaus kelio pavyzdžiu autorė parodė, kaip pajuntamas Dievo artumas, kai su meile apkabinamas kryžius, ir kaip fiziškai trapi būtybė gali nešti sunkų kryžių, kai nešti padeda pats Dievas.

Kitą vertingą knygą tiesiog iš spaustuvės man įteikė jos autorius. Tai Edvardo Buroko knygos „Pūtėme prieš vėją“ 2 dalis – „Sukilimas“. 890 psl. knygoje skaitytojas ras aprašytą, dokumentuotą, faksimilėmis ir nuotraukomis gausiai iliustruotą kovos už laisvę šiapus ir anapus grotų liudijimą.

Apie tremtį, kalėjimą, žiaurius kankinius, alinančią politinių kalinių būtį bei vergišką darbą GULAGO archipelage ančiai be daliai parašė prisiminimus, išleido knygą. Leidiniai tapo genocidą liudijančiais dokumentais ir rašytiniais paminklais žiauriausio pasaulyje sovietinio genocido aukoms atminti, atverti akis tiems, kuriems akis iš nežinojimo ar nostalgijos bolševizmui tebedengia raudona valktis.

Laisvės kovų dalyvio bei organizatoriaus šiapus ir anapus kalėjimo sienų Edvardo Buroko knyga „Pūtėme prieš vėją“ iš paminėtų leidinių išsiskiria tuo, kad atskleidžia sovietinio genocido ypatumus, kurių daugelis iki šiol ne-

vergišku darbu už „balandoms“ šaukštą ir duonos gramus „kalte“ išpirkti. Todėl nelaisvės sąlygomis buvo būtina šviečiamoji veikla; ji knygoje aprašyta, ji ir atvedė į sukiliimą.

Antroji „Pūtėme prieš vėją“ knygos dalis – Laisvės troškulio, ryžto, kovingos dvasios ir vilties aidas – ne tik papildo rezistencinių leidinių aruodą, bet yra mūsų tautos istorijos puslapis, atgaivos į užmaršties tamsą stumiamai sumaterialėjusiai visuomenei, ypač jaunimui, šaltinis.

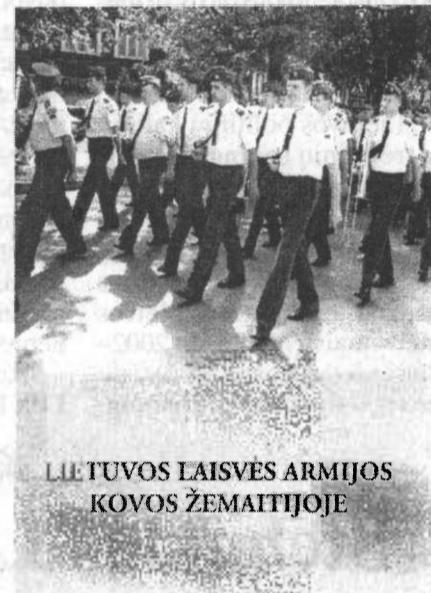
Algimantas ZOLUBAS

Lietuvos laisvės armijos kovos Žemaitijoje

Ši nesenai išleista knyga sudomins rezistencijos dalyvius, politinius kalinius, tremtinius. Lietuvos laisvės armija (LLA) kūrėsi paakinta 1940-ųjų įvykių, kai Maskva paskelbė ultimatumą ir įvedė į Lietuvą Raudonosios armijos dalinius. Tai mūsų valstybei nieko gera nežadėjo. Istorinės aplinkybės apsprendė Lietuvos Laisvės armijos susikūrimą. Jos vadu besąlygiškai buvo paskirtas Kazys Veverskis-Senis. Kreipdamasis į karinius LLA vadas skelbė: „Tėvynės ir nepriklausomybės idėjos nedrįstu pats ir neleisiu kitiemis išmainyti į laikinus asmeninius ar grupinius laimėjimus (...). Jei kas mėgins organizaciją nuversti ar ją su kompromituoti, tegu žino, kad tai galėtų įvykti tik per ištikimų LLA idėjos draugų ir mano lavonus...“ Lietuvos laisvės armija – didingas piliecių ir kariuomenės vienybės, vykdant konstitucinę pareigą ginti Tėvynę, įsikūnijimo pavyzdys ateities kartoms.

Šis leidinys – apie LLA karius, jų kovą Žemaitijoje, garbingas asmenybes, pasi-

rinkusias rezistenciją, jų likimą tremtyje ir lageriuose. Kruopščiai sudarytas 1941–1952 m. iš Luokės valsčiaus ir jo apylinkių ištremtyų sąšas. Knygą leidžiant talkino ir bendradarbiavo: LGGRTC aukų rémimo ir atsiminimų įamžinimo fondas, Plungės

LITUVOS LAISVĖS ARMIJOS KOVOS ŽEMAITIJOJE

rajono ir Rietavo savivaldybės, verslininkai, politikai. Knygos sudarytojai – istorikas Kęstutis Kasparas ir Meilutė Paulauskaitė. Prisiminimus užrašė rezistencijos metraštininkas, fotografas Alfonsas Beresnevicius.

“Tremtinio” inf.

Skaitytojų mintys

Tiesos bijoti nereikia

Mano tėvai Albina ir Alfonas Bendinskai gyveno Marijampolės apskr. Veiverių valsč. Bagotiskių kaime. Jie buvo partizanų rėmėjai. Kartu su jais gyveno mano močiutė Izabelė Ališauskienė ir teta Birutė Ališauskaitė-Giedraitienė.

Prisiminimuose iškyla tų įsimintinų dienų vaizdai. Jie taip sukrėtė mane, kad aš jų negaliu užmiršti visą gyvenimą. Mūsų nuošalioje suvalkietiškoje, tarp raistų pasislėpusioje sodyboje buvo įrengta Tauro apygardos Geležinio Vilko būstinė ir šešios slėptuvės. Šios slėptuvėse nuolat lankesi ir gyveno Geležinio Vilko rinktinės partizanai.

Atvykdavo kitų rinktinų ryšininkai ir partizanai. Tuo metu – apie 1946–1948 m. Geležinio Vilko rinktinės vadu buvo Juozas Baltrušaitis-Tigras, viena iš ryšininkų – teta Birutė Ališauskaitė-Giedraitienė, slapyvardžiu Palma. Prisimenu, kad jie labai dažnai pas mus būdavo kartu. Tuo pačiu metu Palma su Tigru slapstėsi ir Grigaliūnų kai-

me pas Naujalius. Iš tos draugystės jiems gimė duktė, manu posseserė Bangutė, su kuria kartu augome. Bangutė gimė 1948 m. rugpjūčio 20 d. Jos tėvams partizanams reikėdavo slapstytis, todėl auginti dukters negalėjo. Ją augino močiutė, gyvenusi kartu su mumis. Saugumo su metimais Bangutė buvo slepama ir užregistruota tik 1949 m. sausio 21 d. Bangutės Pažangutės vardu. Jei saugumas būtų sužinojės, kad ji yra Tigro ir Palmos duktė, tikriausiai būtų kartu su močiutė sušaudytos.

Man buvo penkeri metukai, kai močiutė pasakė: „Čia tavo posseserė, bet bus tau kaip sesuo, nes tu neturi sesers“.

Kad Banga yra partizanų Tigro ir Palmos duktė, nuo pat pradžių žinojo visi mūsų ir J. Baltrušaičio-Tigro ginėjai, taip pat kaimynai Žukauskai iš Pašiekštupio kaimo, Naujalai iš Kuprių ir daugelis kitų kaimynų bei pažįstamų.

(keliamai į 6 psl.)

Šaukiamas forumas energetikos klausimais

Pastaraisiais metais pa-
saulių paklusios naftos ir du-
jų kainos atsiliepė kiekvienos
šeimos biudžetui. Padidėjė
atlyginimai ir pensijos sunkiai
gali pavyti augančias maisto
produkty bei paslaugų kainas.
Žmonės nerimauna dėl būsi-
mų sąskaitų už šildymą ir
elektros energiją. Nors naftos
kaina gerokai sumažėjo, mo-
nopolistai prigalvojo įvairiaus-
ių gudrybių energetikos tari-
fams didinti, o valdžia mani-
puliuoja "rinkos" dėsniais.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajunga, savait-
raštis "Tremlinys" minėtoms
problemoms skyrė daug dė-
mesio – teikė konkretių pa-
siūlymų valdžios įstaigoms
īvairiaus energetikos plėtros
klausimais. Šiuo tikslu 2002–
2003 metais buvo surengti du
energetikos forumai, pareng-

tos įvairios akcijos, piketai ir
žygiai dėl energetikos objek-
tų privatizavimo ir jų pardavimo
Rusijai. Atkreiptas dė-
mesys, jog kai kurie politikai,
spręsdami energetikos klausimus,
pervertina ekonomikos
kriterijus, užmiršta nacionali-
nio saugumo svarbą, įteisintą
įstatymais, netaupo išteklių.

Gyvenimas parodė, kad
buvome teisūs ir esame ne nu-
senusių ir Rusijos išgąsdintų
bei ten kaltų ieškančių žmonių
organizacija, bet blaivai
mąstantys, didelę patirtį turintys
specialistai ir savo šalies
patriotai. Mūsų teikiti pa-
siūlymai pasitvirtino su kau-
pu, ypač pakilus energetikos
išteklių kainoms ir prasidejus
žaidimams su "Gazpromu" ir
lietuviškais "liūtukais" – LEO.

Rugsėjo 15 d. 15 val. Kaune,
LPKTS salėje (Laisvės al. 39)

Skaitytojų mintys

Stebuklas Lietuvos televizijoje

Daugelis matėme rugpjū-
čio 23-ąją per Lietuvos tele-
viziją rodytą dokumentinį fil-
mą „Sovietų pasaka“. Šią
siaubo „pasaką“ ne vienam iš
mūsų teko patirti savo kailiu.
Ačiū tiems, kurie kūrė šią
juostą, parodydami jaunajai
kartai, kuri kartais netiki
mūsų – gyvujų skaudžios
praeities liudininkų – pasa-
kojimais apie išgyventą siau-
bą. Džiugu, kad atsirado
drąsių žmonių, nepabūgiusių
parodyti tiesą...

Atrodo, kad LTV darbuotojai pagaliau suprato, kuo jie
reikalingi Lietuvai. Jie seniai
turėjo rodyti tiesą be jokių pa-
gražinimų. Tauta seniai turė-
jo žinoti apie visas Komuni-
sty partijos niekšybes, įvykdytas
prieš žmoniją. Šiandien
matome tuos pačius Rusijos
veiksmus, matome naikina-
mą čečenų tautą. Štai vėl pra-
dėtas puolimas prieš Gruziją,
panorūsių apsaugoti savo ter-
itorijos vientisumą. Tai ste-
bėdami daugelis turėtų susi-
mysti apie savo vaikų, vai-
kaičių, provaikaičių ateitį.

Kai kada mes girdime mū-
sų politikų postringavimus:
„Kremlis pasikeitė, jis nėra
toks, koks buvo prie Stalino“. Ne,
sesės, broliai, – Kremlis išliko tokas pats dar nuo caro
laikų.

Kol kas nei Europa, nei
JAV netarė svaraus žodžio,
kuris priverstų Kremliaus val-
dovus blaivai mąstyti. Kad jie
suprastų, kad 21 amžius – ne
viduramžiai, ne 20 amžiaus vi-
durys, kai Žemės rutulyje at-
sirado dvi velnio apsėstos as-
menybės ir įvėlė žmoniją i
siaubingiausią karą, nusine-
šusį milijonus gyvybių. Gal
tarp žuvusių buvo ensteinų,
kiuri, mendelejevų, puškinų,
maironių, kurie būtų puošę
pasauli, kėlę žmonijos pažan-
gą. Atsiminkime, kad „sovie-
tų pasaka“ prasidėjo nuo 1917
metų, o hitlerinė – tik nuo
1933 metų. Dažnai sovietme-
ciu girdėdavome apie hitleri-
ninkų žiaurumą, bet nė žodžio
apie milijonus komunistų iš-
žudyti aukų. Mes žinome,
kad hitlerininkai buvo NKVD
mokiniai, Kremliai sėmėsi

organizuojamas trečiasis
energetikos forumas, kur ap-
tarime aktualiausius energetikos
klausimus: ar reikia ma-
žai Lietuvai didžiulės ir labai
brangios atominės elektrinės,
kurios galios naudosime tik
trečdalį, o visas atliekas pasi-
liksime, kodėl už būsto apšil-
dymą mokame gerokai dau-
giu nei švedai, kaip sumažinti
dujų naudojimą elektrosga-
mybai ir šildymui, ar išgelbės
Lietuvą vėjo elektrinės ir
šiukšlių deginimas, kodėl del-
siama plėsti dujų turbinų blo-
ko Elektrėnuose statybą ir
t.t. Pagaliau, ar ne valdan-
čioji dauguma – socdemai ir
jų išplėstinius kairiųjų bei pa-
našių – „liaudininkų“, „darbie-
cių“ blokas atsakingas už didė-
jantį mūsų atsilikimą ES?

Kviečiu dalyvauti, ne tik
įsiklausyti, bet ir pareikšti sa-
vo nuomonę. Pranešimus
skaitys žinomi mokslininkai ir
specialistai.

Arimantas DRAGŪNEVIČIUS

**LGGRTC Pasipriešinimo dalyvių
(rezistentų) teisių komisija skelbia sąrašą
asmenų, pretenduojančių
i kario savanorio ir Laisvės kovų dalyvio
teisinį statusą**

(Tėsinys)

Valentinus Adomaitis,
g. 1909 m. (po mirties), Šaulys,
tautininkas, Šakių aps. Jankų
valsč. 1937–1941 m.

Antanas Augustaitis, g. 1895 m.
(po mirties), ats. karininkas,
Šaulys, tautininkas, Šakių aps.
Griškabūdžio valsč. 1919–
1941 m.

Balys Bagatyras, g. 1929 m.,
ryšininkas, Utenos aps. Tau-
ragnų valsč. Vytauto apyg. Lo-
kio rinktinė Audros, Erškėčio
būriai 1944–1950 m.

Vytaas Balčiūnas, g. 1934 m.,
ryšininkas, Alytaus aps. Dau-
gų valsč. 1947–1948 m.

Jonas Baraišis, g. 1901 m. (po
mirties), Šaulys, Rokiškio aps.
Laukupėnų k. 1923–1941 m.

Juozas Bartkevičius, g. 1896 m.
(po mirties), ryšininkas, Kau-
no aps. Garliavos valsč. Žvan-
go būrys 1945–1946 m.

**Marijona Brūzgienė-Mielda-
žytė**, g. 1902 m. (po mirties),
rémėja, Kauno aps. Garliavos
valsč. Tauro apyg. Geležinio
Vilko rinktinė Ziedo būrys
1945–1951 m.

**Marija Budnikienė-Birbilai-
tė**, g. 1928 m., ryšininkė, Pane-
vėžio aps. Viešintų valsč.
Karklo būrys 1944–1945 m.

Juozas Budrius (Budrys),
g. 1917 m. (po mirties), su-
kilimo dalyvis, Kaunas
1941-06-22–28.

Viktoras Buišas, g. 1899 m.
(po mirties), mokslo ir kultū-
ros veikėjas, Šaulys, Žagarės
m. 1919–1941 m.

Stasys Algimantas Būdas,
g. 1931 m., pogr. organ. „Jau-
noji Lietuva“ narys, Telšiai
1948–1949 m.

Silvestras Dambrava, g. 1884
m. (po mirties), policininkas,
Utena 1925–1941 m.

**Valerija Emilia Dauknienė-
Sereikaitė**, g. 1933 m., ryši-
ninkė, Panevėžio aps. Kreke-
navos valsč. Vyčio apyg. Vė-
ros būrys 1945–1948 m.

Juozas Dautartas, g. 1959 m.,
pogr. spaudos leidėjas, bendra-
darbis, Vilnius 1978–1983 m.

**Jonas Dvareckas (Dvorec-
kas)**, g. 1902 m. (po mirties),
karininkas, policininkas, Kre-
tinga 1919–1941 m.

Petras Gabrėnas, g. 1928 m.,
partizanas, Kretingos aps.
Lenkimų valsč. Žemaičių
apyg. Kardo rinktinė Nari-
manto kuopa 1946–1948 m.

Povilas Gauša, g. 1932 m.,
ryšininkas, Panevėžio aps.
Panevėžio valsč. Vilko, Šer-
mukšnio būriai 1945–1949 m.

Petras Gerdvila, g. 1918 m.
(po mirties), partizanas, Kė-

dainių aps. Šėtos valsč. 1944–
1953 m.

Jonas Ignasiūnas, g. 1904 m.
(po mirties), Šaulys, Biržų aps.
Biržų valsč. 1928–1941 m.

**Stanislovas Gediminas Ilgū-
nas**, g. 1936 m., pogr. spaudos
leidėjas, platintojas, Mari-
jampolė 1948–1953 m.

**Pranciškus (Pranas) Ilgū-
nas**, g. 1890 m. (po mirties),
rémėjas, Marijampolės aps.
Sasnavos valsč. 1946–1951 m.

**Magdalena Ilgūnienė-Pečky-
tė**, g. 1904 m. (po mirties), rē-
mėja, Marijampolės aps. Sas-
navos valsč. 1946–1951 m.

Stasys Jankauskas, g. 1922 m.,
pogr. organ. LLA narys, Tel-
šių aps. Varnių valsč. 1943–
1944 m.

Boleslovas Juknevičius,
g. 1931 m., ryšininkas, Pa-
kruojo m. Prisikėlimo apyg.
Žalioji rinktinė Klevo, Virp-
sto būriai 1946–1949 m.

Zenonas Jaška, g. 1930 m.,
pogr. organ. narys, Telšiai
1945–1949 m.

**Janina Kacilevičienė-Vaigi-
nytė**, g. 1929 m., rémėja, Ute-
nos aps. ir valsč. Vytauto apyg.
Liūto rinktinė Aro, Šmek-
los būriai 1944–1945 m.

Antanas Katkus, g. 1899 m.
(po mirties), karininkas, po-
licininkas, Telšių aps. Varnių
valsč. 1919–1941 m.

**Vincē Ona Kičienė-Sukac-
kaitė**, g. 1932 m., ryšininkė,
Marijampolės aps. Liudvinavo
valsč. Tauro apyg. Geležinio
Vilko rinktinė 1944–1951 m.

Jonas Kirlys, g. 1886 m. (po
mirties), pogr. organ. „Lietu-
vos laisvės kovotojų sajunga“
narys, Rokiškis 1944–1945 m.

Zenonas Kregždė, g. 1930 m.
(po mirties), partizanas,
Kėdainių aps. Ariogalos valsč.
Kęstučio apyg. Vaidoto rinkti-
nė Viliaus būrys 1951–1958 m.

Aleksandras Krištopavičius,
g. 1906 m. (po mirties), ats. ka-
rininkas, Šaulys, Šiaulių aps.
Kuršėnų valsč. 1919–1941 m.

(Bus daugiau)

Atsiliepimus apie šiuos
pretendentus galite siųsti adresu:
Lietuvos gyventojų ge-
nocido ir rezistencijos tyri-
mo centro Pasipriešinimo
dalyvių (rezistentų) teisių
komisija, Gedimino pr. 40/1,
LT-01110 Vilnius. Teirautis
tel. (8 5) 231 4157.

Komisijos pastaba. Sąra-
šas skelbiamas remiantis Pa-
sipriešinimo dalyvių (rezis-
tentų) teisių komisijos darbo
reglamento 8 punktu: "Pre-
tententai į kario savanorio ar
laisvės kovų dalyvio teisinį
statusą skelbiami spaudoje".

Tiesos bijoti nereikia

(atkelta iš 5 psl.)

1957 m. pradžioje Petro-
nėlės Baltrušaitytės-Dziedu-
lionienės sesuo Konstancija
Baltrušaitė, grįžusi iš Sibiro,
atvažiavo pas mus į svečius
(vėliau sužinojau, kad ji yra
Tigro sesuo) ir, pamačiusi
Bangutę, sušuko: „Ale tai gry-
nas Juozukas“. Ji ilgai stebė-
jos mano pusserės panašu-

mu į tėtį. Abi seserys – Konstan-
cija ir Petronėlė pasitarta-
rusios nusprendė Bangutę
išdukrinti. 1957 m. liepos 11 d.
jų išdukrino J. Baltrušaičio-
Tigro sesuo Petronėlė.

Po ilgų slapstymusi teta Bi-
rutė Ališauskaitė-Giedraitie-
nė-Palma žuvo 1948 m. pa-
baigoje, o Juozas Baltrušaitis-
Tigras – 1949 m. liepos 22 d.

**Gražina BENDINSKAITĖ-
ČEKAVIČIENĖ**

Abu jie paaukojo gyvybes už
Lietuvos laisvę, pasirinkę
sunkų partizanų kelią ir svajo-
ję apie šviesesnę ateitį. Len-
kiai galvą prieš juos... *

Gal atsirastų žmonių, dar
prisimenančių 1948 m. rug-
pjūčio 20 d. Bangutės gimimo
aplykbes. Parašykite.

**Gražina BENDINSKAITĖ-
ČEKAVIČIENĖ**

Grožinės literatūros konkursas

Amerikos lietuvių tautinė sąjunga Lietuvos vardo tūkstančiu paminėti skelbia romano konkursą.

Skriamos trys premijos: Pirmoji – 5 tūkst., antroji – 3 tūkst. ir trečioji – 2 tūkst. JAV dolerių. Tema „Lietuvių – tūkstantis metų. Mes didžiuojamės tūkstančio metų istorija ir šimtmečiai kurta tautine kultūra“. Pasutinė kūrinių išsiuntimo data oro paštu 2009 m. birželio 30 d. Kūrinius reikia

siušti adresu: ALTS konkursas, 2711 West 71st. Street Chicago, IL 60629-2005, USA.

Konkursui siučiamas kūrinių turi būti ne mažesnis kaip 200 puslapių, parašytas spausdinimo mašinėle arba kompiuteriu, pasirašytas slapyvardžiu. Kartu reikia atsiušti atskirą užklijuotą vokeli, ant kurio būtų užrašytas slapyvardis, o Jame – kortelę su vardu, pavarde, adresu, telefonu ar fakso numeriu. Tik laimėjusio rašytojo vo-

kelis bus atplatėtas. Nepremijuoti kūriniai nebūs grąžinami.

Vertinimo komisija: Danutė Bindokienė, dr. Jonas Jasaitis, Petras Palilionis, Stase Petersonienė, Vytautas Valertas.

Premijos konkurso laimėtojams bus įteiktos Čikagoje, JAV, Kovo 11-osios – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šventės metu.

Pagal „Dirvą“ paruošė Midas URBONAVIČIUS

Skelbimai

Rugsėjo 15 d. (pirmadienį) 15 val. LPKTS salėje Kaune, Laisvės al. 39, įvyks trečiasis energetikos forumas, kuriame aptarsime aktualius energetikos plėtros, elektros ir šilumos tarifų augimo klausimus bei galimus būdus sumažinti kuro išteklių (dujų) naudojimą ir kt. Pranešėjai: prof. hab. dr. Vaclovas Miškinis, Česlovas Stankevičius, energetikos specialistai. Kviečiame dalyvauti ir pasiskyti diskusijoje.

* * *

Rugsėjo 16 d. (antradienį) 12 val. Kauno Šv. Mykolo Arkangelo (Igulos) bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios už prieš 60 metų nužydutus DKA bataliono keturis partizanus, ryšininkę ir Griškelių šeimą. Kviečiame dalyvauti.

Rugsėjo 20 d. (šeštadienį) kviečiame grybauti į Dzūkiją (kelionė nemokama). Registracija nuo 10 iki 15 val. tel. (8 37) 205 482, 8 689 54 571; el.paštas r.cepurniene@gmail.com

* * *

Rugsėjo 21 d. (sekmadienį) Lekėciuose, Šakių r., bus šventinamas naujas pastatytas paminklas Nežinomajam partizanui. 10 val. šv. Mišios Lekėcių bažnyčioje. Po šv. Mišių Lekėcių kapinėse paminklo pašventinimas. 12 val. kviečiame į Puskunigų kaimo turizmo sodybą prie arbato puodelio ir atsineštų vaišių.

„Sibiro Alma Mater“ knygų bendraautorijų dėmesiui!

Gerbiamieji bendraautorai, nuoširdžiai dėkoju Jums už siučiamus straipsnius ir nuotraukas „Sibiro Alma Mater“ knygos trečiam tomui. Jūsų straipsniai tikrai sujaudins dažno skaitytojo širdį.

Būtų labai gražu, kad mūsų trečioji knyga pasiekta visuomenę ateinančiais metais. Tegu tai bus mūsų dovana Lietuvos valstybės vardo paminėjimo tūkstantmečiui.

Norėčiau paraginti dar nesėpujuosius užbaigtį savo straipsnių. Atsiųskite juos kuo greičiau.

Ypač laukiam straipsnių, skirti Lietuvos mokytojų dvasiniam paminklui.

Taip pat prisiminkime, kad tarpukario Lietuvos valdininkų ir aukštų pareigūnų biografijose yra daug padarauš ir kuklaus elgesio faktų: vieni gyveno kukliai, kiti pini-gus aukojo valstybei, treti dirbo be atlygio, ketvirti savo lėšas skirdavo labdarai ir t. t.

Pabandykime susižaveti tais pavyzdžiais. Apie tai galėtų parašyti Jūsų vaikai ir vaikaičiai. Lauksiujių (kad ir kelias sakiniai) papildomų straipsnių. Neužmirškite pridėti ir vaikicių fotografijų.

Dažnai rašote apie tremtinį maldas, apie tai, kaip slaptose maldose dalyvaudavo mūsų vaikai, kaip maldos metu jie susipažindavo su Lietuvos kultūros, dorovės, nuoširdumo tradicijomis ir mokydavosi iš mūsų protėvių gerumo. Jeigu turite kad ir mažytės informacijos ar kokią fotografiją, parašykite atskirai. Jeigu Jūsų vaikaičiai, draugai ar artimi kaimynai turi elektroninio pašto dėžutes, praneškite jų elektroninius adresus – tai leis greičiau ir pigiau Jus informuoti.

Pasiteirauti tel. (8 413) 90 115, mob. 8 618 72 785 arba adresu: Rasos g. 22-49, Šiauliai; el.paštas: cingusr@gmail.com.

Romualdas BALUTIS

Rimos ŠALAVĖJŪTĖS

ir Lilios ŠOVAITĖS. Nuo 1953 m. jos kartu mokėsi Tomsko sr., Parabelskovo r., Narymo kaimo.

Labai norėtų sužinoti kur jos, kaip buvo praleisti tolimesnių gyvenimo metai. Jos abi išliko Ritos Peremitinos atmintyje ir širdyje. Su amžiumi kyla vis didesnis noras ką nors apie jas sužinoti. Prašome paskambinti tel. (8 37) 711 781.

SL289

Redaktorė
Redakcija:

Tremtinys

Redakcija pasilieka teisę trumpinti ir redaguoti straipsnius, rankraščiai negražinami. Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autoriaus nuomone.

ILSEKITĖS RAMYBĖJE

Marija Mačionytė
1917–2008

Gimė Daugų sen. Dvarčenų k. 1940–1941 m. kartu su dviem seserimis ir tėvu buvo Geležinio Vilko partizanu pogrindininku, kuriems vadovavo brolis – poetas Boleslovas Mačionis, gretose. Karo metu NKVD areštuota. Grįžusi iš Vorkutos tapo partizanu ryšininku, slapyvardžiu Žvaigždutė. Antrą kartą areštuota. Išbuvo 11 metų lageriuose ir tremtyje. Kalėjo Lietuvos, Archangelsko, Bratsko, Ciunos, Taišeto kalėjimuose. Prasidėjus Atgimimui buvo aktyvi sajūdininkė.

Palaidota Daugų kapinėse.

Grupė draugų

Jadvyga Vitkutė-Šliagerienė

1918–2008

Gimė Plungės r. Kalakutiškės k. Bagine Švēkšnos gimnaziją, Kauno medicinos seserų mokyklą. Dirbo ligoninėje Kaune. Karui pasibaigus, grįžo į tėviškę, dirbo Rietavo ambulatorijoje. 1945 m. buvo areštuota, nuteista 10 metų. Kalėjo Archangelsko kalėjime. 1955 m. grįžo iš lagerio. Dirbo Stanaičių senelių prieplaidoje. Ištekėjo ir persikelė gyventi į Palangą. Dirbo sanatorijoje iki pensijos.

Palaidota Rietavo kapinėse.

Užjaučiame gimines ir artimuosius.

LPKTS Palangos filialas

Izidorius Klabys

1917–2008

Gimė Rokiškio r. Kriaunų apyl. Baršenų k. Augo su dviem seserimis ir trimis broliais. Baigės keturis mokyklos skyrius, išvyko į Obelius mokyti siuvėjo amato. Turėjo gražų balsą, giedojo Kriaunų bažnyčios chore. 1937 m. įstojo į Lietuvos šaulių sąjungą. Nuo 1938 m. tarnavo Lietuvos kariuomenėje. 1941 m. įstojo į sukilių gretas, vėliau į gen. P. Plechavičiaus Vietinės rinktinę. 1944 m. tapo Vytauto apyg. Lokio rinkt. Vyties kuopos partizanu. 1946 m. Izidorius ir dar du partizanai buvo išduoti ir pakliuvi į NKVD rankas. Nuteistas 10 m. Kalėjo Vorkutos lageriuose. Išleistas negalėjo grįžti į Tévynę, nes tėvai buvo ištremti. 1957 m. Sibire vedė tremtinę Onutę Tumėnaitę. 1958 m. buvo reabilituotas ir kartu su žmona ir sūneliu grįžo į Lietuvą. Geru žmonių padedamas prisiregistravo ir gavo darbą Dutęs buitiniam kombinate, vėliau tapo siuvyklos vedėjū. Sulaukę dukrelės. Prasidėjus Lietuvos Atgimimui įstojo į Sajūdžio gretas. Dalyvavo Lietuvos šaulių sąjungos, LPKTS ir TS veikloje. Apdovanotas Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu.

Palaidotas Dusetų kapinėse.

LPKTS Dusetų filialas

Pranciška Kubiliūtė-Čeponiene

1925–2008

Gimė Petrovkos k., Daujėnų valsč., Biržų aps., gausioje ūkininkų šeimoje. Buvo jauniausia šeimoje. Užėjus sovietų okupacijai, vyriausias brolis slapstėsi, bet buvo išduotas, nuždytas. 1948 m. šeima išstrepta į Buriatijos Mongolią, Zaigrajevo r. Dirbo miško kirtimo darbus. 1957 m. Pranciška ištekėjo už partizano, buvusio politinio kalinio Jono Čeponio. 1968 m. grįžo į Lietuvą su vaikais: trimis sūnumis ir dukterimi. Tévynėje tik 1970 m. leido prisiregistruoti Šiaulių r., vėliau Panevėžio r. Staniūnų ūkyje. Nuo 1991 m. buvo LPKTS Panevėžio filialo narė.

Nuoširdžiai užjaučiame vyra, vaikus, artimuosius.

LPKTS Panevėžio filialas

Rugsėjo 25 d. (ketvirtadienį) 17 val. Marijampolės apskrities viršininko administracijos posėdžių salėje (Vytauto g. 28) įvyks Z. Viderinko knygos „Tarp šūvių ir spygliuotų lagerio vielų“ pristatymas. Maloniai kviečiame dalyvauti.

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309 Kaunas, tel. (8 37) 323 204, faksas (8 37) 323 214
Indeksas 0117. El. paštas: tremtinys@erdves.lt, LPKTS puslapis interne: http://www.lpkts.lt
Įmonės kodas 3000 32645. Ats./sąsk. AB "Vilniaus bankas", kodas 70440600 0425 8365.
Spausdino spaustuvė UAB "Rinkos aikštė", Josvainių g. 41, Kėdainiai
Offsetinė spauda 2 sp. lankai. Tiražas 3800. Užs. Nr.

Kaina 1,40 Lt